

Рівненський державний гуманітарний університет
Художньо-педагогічний факультет
Кафедра театральної режисури

1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну

Назва дисципліни	Рецензентський практикум
Викладач	Захарчук Зоя Олександрівна
Профайл викладача на сайті кафедри	
Е-mail викладача	Zakharchuk.a@gmail.com
Посилання на освітній контент в CMS (Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	
Консультації	Онлайн-консультації: Обговорення поточних питань щодо підготовки студентами практичних та лабораторних занять, видів самостійної роботи, затвердження тем ІНДЗ, надання інформації щодо наявної фахової літератури в методкабінеті кафедри.

2. Опис навчальної дисципліни

ВК19 «Рецензентський практикум»

Кількість кредитів ЄКТС – 6;

Кількість годин – 180, у тому числі 60 годин аудиторних, 120 годин самостійної роботи.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Термін викладання – один семестр, 5 семестр.

4. Пререквізити і пост реквізити навчальної програми

Навчальна дисципліна «Рецензентський практикум» належить до вибіркових навчальних дисциплін, є освітнім компонентом циклу професійної підготовки;

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Режисура та майстерність актора», «Теорія драми», «Сценічна мова», «Сценічний рух», «Українська та зарубіжна драматургія», «Сценографія».

- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (пост реквізитів): «Майстерність актора», «Методика викладання режисури та сценічної майстерності», «Теорія та практика режисерської та акторської діяльності», «Проблеми еволюції сценічного простору», «Сучасні проблеми мистецької практики театру», «Актуальні проблеми режисури».

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Рецензентський практикум» є логічним продовженням отримуваних знань про мистецький досвід акторів і режисерів у театральних постановках, ключових проблем сучасного театру та ефективних шляхів їх розв'язання. Майбутньому фахівцю-митцю необхідно вміти дати оцінку реальним явищам мистецької практики, усвідомлювати новітні процеси в царині театру та їх перспективу, успішно використовувати набутий досвід майстрів театру.

5.2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Рецензентський практикум» є оволодіння навичками усного та письмового мистецтва аналізу творів театральної критики: рецензій, творчих портретів акторів.

Курс в повній мірі сприяє розширенню та поповненню знань студентів про функціонування сценічного мистецтва в Україні у ХХ–на початку ХХІ століть – історію вітчизняного сценічного мистецтва та театральну практику.

5.3. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями навчальної дисципліни «Рецензентський практикум» є :

- ознайомлення студентів із різновидами та специфікою творів театральної критики як складовою театрознавства;
- вироблення в студентів навичок професійного аналізу основних компонентів вистави – драматургії (ідейно-тематичну, сюжетно-композиційну та емоційно-образну своєрідність), акторського виконання, режисури, а також закріплення знань студентів про драматургічний базис: історію написання п'єси, авторські переклади;
- поповнення знань студентів про сучасну театральну практику, історію постановок : творчість режисерів – сценічні прочитання авторської драматургії, творчість акторські техніки, акторську майстерність, художників-сценографів, композиторів, балетмейстерів-хореографів;
- удосконалення культури мовлення професійного спілкування – усного та письмового в оволодінні категоріальним апаратом рецензента.

5.4. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна належить до вибіркових дисциплін.

Предметні компетентності:

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.

СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.

СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.

СК10. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчовиробничій сценічній діяльності.

СК15. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

5.5. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання та кількості годин			Самостійна робота, кількість годин
		Лекційні заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	
1.	Тема 1. Театральна	0,5	1	–	10

	критика – особливий вид літературної творчості як складової частини загального театрознавства. Історичний розвиток театральної критики у ХІХ столітті. І. Я. Франко – основоположник українського наукового театрознавства, театральний критик.				
2	Тема 2. Види літературно-критичних творів в галузі мистецтвознавства.	0,5	1	–	10
3	Тема 3. Основні напрямки діяльності студента-рецензента	0,5	1	–	6
4	Тема 4. Методичні підходи до написання рецензії. Мета та організація підготовчої роботи для написання якісної рецензії.	1	1	–	10
5	Тема 5. Структура рецензії. Зразок рецензії та аналіз методичних прийомів її написання на прикладах рецензій фахових журналів	1,5	1	–	10
6	Тема 6. Функції театральної рецензії. Методичні прийоми написання вступної частини рецензії на виставу.	1	1	–	10
7	Тема 7. Методичні прийоми опису режисерського трактування літературної основи. Зміст заключної частини рецензії.	2	1,5	–	10
8	Тема 8. Методичні прийоми опису акторської гри. Опис сценографії вистави.	2	1,5	–	10

9	Тема 9. Стан сучасної теат- ральної критики в Україні (генеза та функції сучасної критики).	1	1		24
	Разом	10	10	10	130 (у тому числі 30 год. ІНТЗ)

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти РДГУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час

Графік самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	40	Щотижнево, згідно розкладу.	Усне опитування виконаних завдань практичних занять; письмова перевірка виконаних завдань самостійної роботи
02/ 05/ 21	Підготовка до лабораторних занять	30	Щотижнево, згідно розкладу.	Усне опитування виконаних завдань лабораторних занять; письмова перевірка виконаних завдань самостійної роботи
2	Підготовка презентацій творчих портретів акторів – майстрів сцени)	30	Щотижнево, згідно розкладу.	Виступ на заняттях і письмова перевірка.
3	Виконання ІНТЗ (підготовка та оформлення)	30	1 раз в семестр	Усний виступ за матеріалами реферату, письмова перевірка за відповідними вимогами до написання та технічного оформлення.
	Разом	130		

7. Список основної та додаткової літератури

Основна

Основна

1. Богатирьов В. О. Сценографічний образ вистави : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтва за спеціальністю «Театральне мистецтво» / В. О. Богатирьов. – Рівне : О. Зень, 2017. – 212 с.
2. Бояджиев Г. Н. От Софокла до Брехта за сорок театральних вечеров. – 2-е изд. – Москва :

Просвещение, 1981. – 336 с.

3. Васильєв Є. М. Сучасна драматургія : жанрові трансформації, модифікації, новації : монографія / Є. М. Васильєв. – Луцьк : ПВД «Твердиня», 2017. – 532 с.
4. Веселовська Г. І. Більше ніж театр. Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка, 2001–2012. – Київ : ВД «Антиквар», 2019. – 328 с.
5. Вороний М. К. Театр і драма : Збірка статей / Упоряд., вступ. ст. О. К. Бабишкіна. – Київ : Мистецтво, 1989. – 408 с.
6. Записки наукового товариства імені Шевченка. Том ССXLV. Праці театрознавчої комісії. – Львів, 2003. – 723 с.
7. Жилінський І. Ф. Історія театрального мистецтва Рівненщини /Науковий редактор Богдан Столярчук. – Рівне : Видавець О. Зень, 2009. – 660 с.
8. Кіно.Театр : ілюстроване видання, аналітичний і водночас популярний мистецький журнал. Рубрика «На сценах». – Київ : ДП «Національне газетно-журнальне видавництво».
9. Коломієць Ростислав. Франківці / Ростислав Коломієць. – Київ, 1995. – 304 с.
10. Клековкін О. Ю. THEATRICA : Практика сцени. Лексикон /ПСМ НАМ України /О. Ю. Клековкін. – : АртЕк, 2010. – 448 с.
11. Клековкін О. Ю. Театр при столиці. Методологія театрознавства: Подорожній щоденник / ПСМ НАМ України / О. Ю. Клековкін. – Київ : Фенікс, 2013. – 432 с.
12. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук (Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз)/ Н. Корнієнко. – Київ : Факт, 2000. – 160 с.
13. Пацунов Валерій Петрович. Театральна Вертикаль : крок до образу / Валерій Петрович Пацунов. – Київ : Київський національний університет культури і мистецтв, 2003. – 120 с.
14. Станиславский К. С. Собр. соч. т.У «О театральной критике» / К. С. Станиславский. – Москва : Искусство, 1959.
15. Сценографія. Пошуки власної естетики. 1920–2020 / Упор. : А. І Александрович-Дочевський; текст О. В. Ковальчук. – Київ : ВД «Антиквар», 2019. – 304 с.
16. Український театр ХХ століття / Редкол. : Н. Корнієнко та ін. – Київ : ЛДЛ, 2003. – 512 с.
17. Український театр ХХ століття : Антологія вистав /За заг. ред. М. Гринишиної; Ін-т проблем сучасного мистецтва НАМ України. – Київ : Фенікс, 2012. – 944 с.
18. Український театр : всеукраїнський ілюстрований науково-популярний журнал. Рубрики : «Рецензія», «Авансцена». – Київ : ДП «Національне газетно-журнальне видавництво».

Допоміжна

1. Алперс Б. В. Дневник театрального критика //Театральные очерки в двух томах. Том второй. Театральные премьеры / Б. А. Алперс. – Москва : Искусство, 1977. – С. 89–461.
3. Блавацький Володимир. Статті й рецензії різних років //В орбіті світового театру. – Київ–Харків–Нью-Йорк : видавництво МП Коць, 1995. – С. 179–200.
3. Відлуння давніх свят. Про творчість Віктора Шуклакова /Уклад. Т. Бирченко-Шулакова. – Київ : ООО Алефа, – 2013. – 284 с.
6. Віктор Марущенко. Франківці. Миттєвості / Марущенко Віктор. – Київ : ВД «Антиквар», 2019. – 112 с.
4. Гвоздев А. А. Театральная критика / Сост. и прим. Н. А. Таршис /А. А. Гвоздев. – Ленинград : Искусство, 1987. – 279 с.
5. Галич Олександр. Теорія літератури: Підручник / За наук. ред. Олександра Галича / Олександр Галич, Віталій Назарець, Євген Васильєв. – 4-е стереотип.. – Київ : Либідь, 2008. – 488 с.
6. Федеріко Гарсія Лорка. Думки про мистецтво. /Упоряд., пер. з ісп., передм. та прим. Миїхайла Москаленка /Гарсія Лорка Федеріко. – Київ : 1975. – 192 с.
7. Корнієнко Неллі. Запрошення до хаосу. Театр (художня культура) і синергетика. Спроба нелінійності : монографія; Нац. центр театр. мист. ім. Леся Курбаса. – Київ : 2010. – 258 с.
8. Курбасівські читання : Наук. вісник/ Нац. центру театр. мистец. імені Леся Курбаса; Редкол. Н. Корнієнко (голова) та ін. – Київ : [НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2013. – № 8 : «Актуальне

мистецтво». – 280 с.

9. Курбасівські читання : Наук. вісник/ Нац. центру театр. мистец. імені Леся Курбаса; Редкол. Н. Корнієнко (голова) та ін. – Київ : [НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2016. – № 11 : Культура як субект. Майдан. Війна. Екстрема. – 186 с.
10. Курбасівські читання : Наук. Вісник/ Нац. Центру театр. мистец. імені Леся Курбаса; Редкол. Н. Корнієнко (голова) та ін. – Київ : [НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2017. – № 12 : Україна 2017. Реформи в галузі культури. Підсумки та перспективи. – 180 с. Культура як субект. Майдан. Війна. Екстрема. – 186 с.
11. Курбасівські читання : Наук. вісник/ Нац. центру театр. мистец. імені Леся Курбаса; Редкол. Н. Корнієнко (голова) та ін. – Київ : [НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2018. – № 13 : Перфомативність альність. – 286 с.
12. Курбасівські читання : Наук. Вісник/Нац. Центру театр. мистец. імені Леся Курбаса; Редкол. Н. Корнієнко (голова) та ін. – Київ : [НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2019. – № 14 : Перший міжнародний ФОРУМ «КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ. УКРАЇНСЬКА МОДЕЛЬ». – 228 с.
13. Курбасівські читання : Наук. Вісник/Нац. Центру театр. мистец. імені Леся Курбаса; Редкол. Н. Корнієнко (голова) та ін. – Київ : [НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2020. – № 15: ТЕАТР: ДІАЛОГ З МАЙБУТНІМ. – 312 с.
14. Лазебник Ю. Проблеми літературної майстерності в журналістиці /Ю. Лазебник. – Київ : 1963.
15. Малютіна Н. П. Українська драматургія кінця ХІХ–початку ХХ століття : аспекти родо-жанрової динаміки : Монографія /Н. П. Малютяна. – Одеса : Астропринт, 2006. – 352 с.
16. Майман Е. Теория и практика литературного анализа / Е. Майман. – Москва : Прсвещение, 1984.
17. Максимова В. А. ...И рождается чудо спектакля : Кн. для учащихся. – Москва : Просвещение, 1980. – 176 с.
18. Національний Академічний драматичний театр імені Івана Франка. Альманах прем'єр. 2016. – Київ : ТОВ «Видавничий дім «Антиквар», 2019. – 72 с.
19. Національний Академічний драматичний театр імені Івана Франка. Альманах прем'єр. 2017. – Київ : ТОВ «Видавничий дім «Антиквар», 2019. – 72 с.
20. Національний Академічний драматичний театр імені Івана Франка. Альманах прем'єр. 2019. – Київ : ТОВ «Видавничий дім «Антиквар», 2019. – 72 с.
21. Національний Академічний драматичний театр імені Івана Франка. Альманах прем'єр. 2018. – Київ : ТОВ «Видавничий дім «Антиквар», 2019. – 72 с.
22. Попов А. Д. Художественная целостность спектакля /А. Д. Попов. – Москва : Искусство, 1959. – 203 с.
23. Савчин Лілія. Рівненський обласний академічний український музично-драматичний театр /Л. М. Савчин. – Монографія. – Рівне : Волинські обереги, 2010. – 332 с.
24. Саксаганський П. «Думки про театр». – Київ : Мистецтво, 1955. – 233 с.
27. Франко І. Про театр і драматургію / І. Франко. – Київ : К.А.Н. УРСР, 1957.
25. Юрій Смолич. Про театр : збірник статей, рецензій, нарисів. – Київ : Мистецтво, 1977. – 216 с.
- 26 Яків Мамонтов. Театральна публіцистика. / Упоряд., вступ. ст. Перепелиці П. П. / Мамонтов Яків. – Київ : Мистецтво, 1967. – 328 с.

8. Контроль та оцінка результатів навчання

Навчальні досягнення з дисципліни «Рецензентський практикум» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100:

Практичні заняття (усне опитування виконаних завдань практичних занять; презентація та письмова перевірка виконаних завдань самостійної роботи) – 28 балів, самостійна робота (усне та письмове опитування на практичних заняттях, письмова перевірка навчальних

завдань) – 10 балів, ІНТЗ (у вигляді реферату) – 10 балів, залік (письмове опитування) – 40 балів. Якщо здобувач освітнього рівня магістр протягом семестру за підсумками поточного контролю набрав менше 60 балів, то до заліку не допускається.

9. Політика навчальної дисципліни

Здобувач освітнього рівня «бакалавр» активний в обговорюванні дискусійних тем, на практичних та лабораторних заняттях, під час усного опитування, відповідально ставиться до опрацювання завдань для письмової перевірки опитувань, виявляє ретельність у підготовці ІНТЗ.

10. Політика доброчесності.

Здобувач освітнього рівня «бакалавр», повинен дотримуватися політики доброчесності у написанні рецензій, творчих портретів та ІНТЗ. Здана заздалегідь робота на перевірку наявності плагіату у разі виявленого такого зобов'язує доопрацювати вказані види роботи.